

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА СПРОВЕДЕНИ АКТИВНОСТИ И ПРОЕКТИ ВО 2016 ГОДИНА НА ЗДРУЖЕНИЕТО ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО

Со голем ентузијазам влеговме во 2016 година со свест за предизвиците кои ќе претходат заради одржливоста на континуитетот на Дневниот центар за деца на улица, за просторниот проблем но и свесни за големината на сопствените капацитети, секогаш спремни да се посветиме и да одговориме за својата работа и за постигнатите резултати на една голема задача – обезбедување услуги и поддршка за подобрувањето на општите услови за децата на улица и нивна интеграција во општеството и подобрување на стапката на запишување, задржување и проодност во образовниот процес за најранливата категорија на деца, Деца на улица.

Започнавме со одржување на годишното Собрание на Здружението на 12.01.2016 година. Беа усвоени наративниот и финансискиот извештај за работата на Здружението за Заштита на правата на детето за 2015 година. Во рамката на седницата, членовите на Собранието исто така беа информирани и за планираните проекти и активности во 2016 година, ја одобри Програмата за работа во 2016 и 2017 година и Годишниот извештај за 2015 година, беше донесена одлука за избор на Претседател на ЗПД и за членови на Комитетот на Здружението. На оваа седница и претходеше и седница на Комитетот кој го избра Потпретседател и Генералниот секретар на Здружението.

Од страна на Државниот завод за ревизија на ден 25.07.2016 г. беше извршена ревизија за успешност на тема „Ефикасност на преземените мерки и активности од страна на надлежните институции за заштита на деца на улица“ согласно Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2016 година. Државната ревизија со ревизијата на успешност дава оцена за користењето на средствата од аспект на постигната економичност, ефикасност и ефективност. Имено, покрај државните дневни центри за деца на улица, како единствена граѓанска организација која позитивно и успешно работи со деца на улица, беше посочено и нашето Здружение, кое со динамиката на работење и спроведување на активностите во дневниот центар остави силен позитивен впечаток на ревизорскиот тим.

Во рамките на реализацијата на активноста “Проценка со препораки и идентификување на специфичните потреби, предизвици и мерки за институционална поддршка на деца на улица Роми и спроведување на сесија за јакнење на капацитетите”, на ден 20.09.2016 се одржа состанок во просториите на Дневниот центар со претставници од EPTISA Southeast Europe DOO. Имајќи ги во предвид искуствата на нашата организација во целната област состанокот се одржа во насока на прибирање и размена на информации на темата, во насока на успешно финализирање на предвидените излезни резултати на горенаведената активност. Паралелно беше спроведено интервју со 6 семејства вратени од европските земји, релевантни за нивното

истражување. Од ова истражување прозлезе Анализата со препораки за идентификуваните потреби, предизвици и мерки за институционална поддршка на деца на улица.

ПОДДРЖУВАЧИ:

Угледот што го има Здружението помеѓу Француската, Швајцарската, Шведската и Братанската амбасада, невладините организации како и меѓу институциите и приватниот сектор но и од граѓаните е основен двигател во нашата работа и цел која се однесува директно на заштита на децата особено на најранливата група на деца и на нивните потреби. Соработката со многу и различни партнери, која е една од нашите главни карактеристики, продолжува со редовен интензитет и во овој период. Исто така продолжи и соработката со граѓанските организации кои придонесуваат за подобрување на состојбата на маргинализираната група на деца и семејства.

Заслужни за нашиот развој и добри резултати беа постигнати од страна на нашите долгогодишни партнери: Тинекс МТ, Министерство за труд и социјална политика и Град Скопје и од новиот донатор, Германската заедница за меѓународна заедница (ГИЗ). Во партнерство со членките од Регионалната мрежа, Save the children се спроведе заедничка регионална кампања за подобрувањена состојбата на деца на улица во петте региона.

За овозможување на непречена работа со децата згрижени во Дневниот Центар во 2016 година, насочени кон задоволување на нивните развојни потреби на децата од аспект на храна, облека, обувки, социјална заштита односно социјалното вклучување, здравствена заштита, образование, активности во функција на зајакнување на семејниот систем и одговорното родителство, континуирана помош и поддршка добивме од страна МТ-Тинекс со годишен буџет од 720.000 денари.

Образовни работилници

Учиме арапски букви

Учиме за езерата

Ги прославуваме родендените...

Од страна на Министерството за труд и социјална политика од областа на социјална заштита, од месец јануари до декември 2016 година беше поддржана работата на Дневниот центар за деца на улица со низа активности за редуцирање на негативните влијанија на улицата врз децата и нивниот развој со буџет 276.000денари.

Слободни активности

Родителски средби

Се реализираше и проектот „Едукација за заштита и првенција кај Ромските деца на улица од семејно насилство“ во период од четири месеци кој

опфати по две засебни тематски работилници и со семејствата и со децата. Предавачи на работилниците беа претставници од ЈУ Завод за социјални дејности. Проектот беше поддржан од страна на Министерство за труд и социјална политика со буџет од 72.000 денари.

Успешно беше реализиран и Регионалниот проект за социјални права на ранливи групи „Преку мобилни тимови до социјални права во Шуто Оризари“ во период од 01.04.2016 – 31.12.2016 година со финансиска поддршка од 963.636 ден. Преку теренска работа се идентификуваа 100 семејства односно се опфатија 575 членови, од кои 390 деца на територијата во општина Шуто Оризари. Анкетирањето помогна во откривање но и превенирање на социјалните проблеми кои го попречуваат развојот на поединци, групи или самата заедница, особено детектираните лица невидливи за системот или исклучени од него. Преку работилниците, семејствата беа информирани за социјалните права и користењето на државните социјални бенефиции од страна на семејствата. Во таа насока се одржаа и две тематски Работилници со 100 семејства каде истите се запознаа и информираа но и упатија до институции за остврување на соодветна социјална и здравствена заштита.

Во однос на истото, се оствари координативна работна средба иницирана од страна на ЈУ Заводот за социјални дејности – Скопје посветена на актуелните проблеми, сè со цел да им се помогне и олесни пристапот до социјалните права и услуги и изнаоѓање на најдобро решение за подобрување

на состојбата на децата и нивните семејства согласно позитивните законски прописи. Средбата се одржа на 25.11.2016 г. во просториите на Заводот со релевантни претставници од Заводот за социјални дејности, Меѓуопштински Центар за социјална работа на г.Скопје, подрачниот Центар за социјална работа од Ш.Оризари и како претставник на Дневниот Центар, координаторот Ирена Велкоска. На оваа средба освен проблемите од социјалната сфера произлеже потреба за вклучување претставник од Министерството за правда за изнајдување на системско решение во олеснување на постапката за вадење лична документација кој претставува клучен проблем за оваа маргинализирана категорија на граѓани.

Во период од 01.07.2016-30.09.2016 година се имплементираше проект „Едукација за здрави животни навики кај Ромските деца од ранливи групи“ со финансиска поддршка од 50.000 денари од Град Скопје. Во трите групи со децата згрижени во Дневниот центар се реализираа 9 работилници на тема поврзана за учење и практикување на здрави здравствено-хигиенски навики, квалитетна исхрана и стекнување одговорност кон себе и својата околина прилагодени согласно возраста.

Од страна на Мара фондацијата беше донирана храна и хигенски средства со буџет од 153.625 денари.

Во рамките на Здружението за заштита на правата на детето како членка на Регионалната мрежа за деца вклучени во живот и/или работа на улица во Босна и Херцеговина, Србија, Албанија и Македонија се вклучи во спроведување на заедничка информативна кампања, поддржан проект за сеопфатна заштита на деца на улица од северозападна Европа, Save the Children. Регионалната кампања „УЛИЦАТА НЕ СМЕЕ И НЕ Е ДОМ ЗА НИЕДНО ДЕТЕ“ се спроведе во текот на месец ноември 2016 год., со цел да се подигне свеста на целокупната заедница за проблемот на деца на улица. Една од клучните активности се однесуваше во создавање на ефективна и функционална рамка за соработка помеѓу институции и нивните одговорности во однос на децата на улица и повикување на Мултидисциплинаниот протокол на Министерството за труд и социјална политика за постапување со деца на улица, да се зајакне свеста на општата популација и поголема информираност на граѓаните, за начините преку кои можат да дадат свој придонес во процесот на заштита на децата на улицата. Овој проект беше со буџет од 259.036 денари.

Со поддршка на Мировниот корпус Македонија од месец декември 2016 година се вклучи волонтерот Меги Мегдоналд. Со нејзината двегодишна доброволна работа ќе учествува во разни активности поврзани со активностите на Дневниот центар за деца на улица.

ДНЕВЕН ЦЕНТАР ЗА ДЕЦА НА УЛИЦА

Главната цел на Дневниот центар е да им овозможи на децата инклузија во општеството, психо-социјална поддршка и интервенција преку вонинституционална форма на социјална заштита. Во рамките на Дневниот центар се нудат најразлични услуги во зависност од потребите на децата. Подобрувањето на општите услови за децата од улица и нивна интеграција е само еден дел од работата на Здружението за заштита на правата на детето. Дневниот Центар посветено работи на социјална инклузија, обезбедува пред сè дневна грижа за Ромските деца, така што во текот на денот ги оттргнува од улица, ги внесува во безбедна средина исполнета со низа активности кои го помагаат нивниот детски раст и развој. Со оглед на тоа што како Дневен центар сме во нивна близина децата не доживуваат како нивен Центар на заштита и нивната преродба за побрза социјализација и ресоцијализација. Овозможена образовна помош и поддршка која е фокусирана на основите од математиката и од македонскиот јазик, како и развивање на социјалните и когнитивните вештини. Се задоволуваат нивните елементарни потреби, потреба од одржување лична хигиена, облека, обувки, оброк, потреба од неформално образование, примарна здравствена заштита, идентитет, игра, дружење, но и заштита од економска експлоатација и заштита од секаков друг вид насилство. Преку работилниците за едукацијата на нивните права, поголемиот дел од децата веќе ги препознаваат прекршените права и ги пријавуваат своите родители особено за викенд период кои ги присилувале на питачење.

Во текот на годината се остваруваа индивидуални и групни средби со родителите, се одржуваа и родителски средби со цел да се подигне родителска грижа и одговорност за вршење на родителското право.

Продолжувањето на работата на Дневниот центар е од исклучително значење за овие деца за да не се изгуби ефектот од сето она што е постигнато. Децата веќе стекнаа навика да доаѓаат во Центарот и на наше особено задоволство кај нив постојано се развиваше и се менуваше свеста за важноста

на образованието и одржување на чистотата и здравјето, можност за намалување на ризиците за здравјето на децата кои произлегуваат од супстандардните услови за живот. Применувајќи ги стекнатите хигиенски навики и во домот, децата влијаат врз родителите во насока на поголема грижа за здравјето и хигиената. Најголем дел од нив живеат во импровизирани домови од картонски кутии и најлони, без струја и вода и без санитарни јазли. Поради лошите економски услови децата се хранат нередовно и неквалитетно. Во центарот доаѓаа и помладите членови на семејството за да се искапат, да добијат барем еден оброк во денот, да поминат дел од времето во топла просторија, градејќи позитивни навики Истовремено им помагавме и на родителите, овозможувајќи им да ја користат машината за перење во Дневниот центар, но и тие сами да ја одржуваат личната хигиена.

Во **Младинскиот клуб** беа обработени повеќе теми: Личен развој (самодоверба, емоции, успех и неуспех, искажување на мислење, семејство, училиште), општествени односи (нивните права, недискриминација, поддржување и соработка, социјални притисоци, одговорности и позитивен однос), здраво живеење (здрава исхрана, лична хигиена, превенција од болести и заболување и свест за сексуално здравје, ризици од малолетнички бракови и бременост) и однос со надоврешната средина (културно однесување со средината, хигиена во околината и заштита). Беше спроведена и активноста поврзана со читачкото катче, каде описменетите деца креативно и компаративно читаа за со цел да им се помогне при разбирање на смислата на текстот и негово значење. Се разговараше за прочитаното, се поставуваа прашања, се прераскажуваше усно но и писмено.

▪ **ЕВИДЕНТИРАНИ И ЗГРИЖЕНИ ДЕЦА**

Во текот на 2016 година, по пат на теренски активности беа евидентирани 18 деца како питачеа на семафорите во централното подрачје на град Скопје или на пазарчето во Шуто Оризари на возраст од 04 до 14 години. Со согласност на родителот/старател истите се згрижени во Дневниот центар. Кај децата се направи проценка на нивниот психо-физички развој и интелектуален капацитет, се изврши систематски преглед и прва имунизација. Работевме на нивна адаптација, социјализација, стекнување на културни и хигиенски навики, описменување а постепено ги градевме и нивните работни навики.

Во текот на целата година Дневниот центар опфати 122 деца. Заклучно 30.12.2016 г. вкупниот број на згрижени деца изнесува 103 деца.

▪ **МАЛОЛЕТНИЧКИ ЗАЕДНИЦИ**

Оваа година бележиме успех во однос на детските бракови Имено од потенцијални 14 малолетнички заедници спречени се кај 13 девојчиња на возраст од 13-15 години. И покрај неколку годишните наши напори со малолетната А.Мустафа на 16-годишна возраст со дозвола на родителот во месец март 2016 г. стапува во малолетничка вонбрачна заедница.

▪ **ВКЛУЧУВАЊЕ ВО ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС И ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА**

Учебната 2015/2016 година од 84 деца од кои 8 запишани првачиња, успешно ја завршија 81 дете односно 3 малолетни девојчиња го прекинаа образовниот процес поради стапување во малолетнички заедници, во месец декември 2015 г.

Во учебната 2016/2017 година вклучивме 15 првачиња. Поради поодмината училишна возраст, на 14 години кои минатата учебна година го завршуваат третото и петтото одделение (деветтолетка), четири деца се префрлени во вечерното основно училиште АС Макренко. Голем проблем како и секоја година се оние деца кои досега не биле вклучени во образовниот процес а се на возраст од 13-14 години, деца во поодмината возраст да се вклучат во редовниот образовен систем а недоволни по возраст за во вечерното основно училиште. Средби се остварија со наставниот кадар како и со класните раководители во средните училишта „Лазар Танев“ и „Арсение Јовков“ сè со цел да се има увид во нивното поведение и крајни оценки но и за да се информираме за термините на полагање бидејќи поголемиот дел од децата не знаеа точно да пренесат во кој ден, час и училишница ќе се одржат тестирањата.

Беше исконтактирано ОУ „Горче Петров“ и се остварија неколку средби со педагошко-психолошката служба, каде во учебната 2013/2014 г. детето А.Аслани го има завршено третото одделение, а потоа повеќе не ја посетува наставата. А.А од наша страна беше евидентиран како дете на улица во месец октомври 2015 г. кога веќе беше отпочната школската година, кога малолетникот живееше со неговата сестра бидејќи неговите родители сè уште издржуваат казна затвор како и неговите 3 браќа. Од месец јуни неговата сестра исто така издржува казна затвор. Малолетникот е згрижен кај неговата тетка. Во учебната 2016/2017 со преведницата која ќе ја обезбедиме од претходното основно училиште беше вклучен во вечерното основно училиште „АС Макаренко“.

Неколку средби се остварија и со директорката на средното училиште „Јусуф Шаип“ во нас. Шуто Оризари каде оваа година вклучивме две деца во прва година-отсек келнери, а три деца го продолжуваат образованието во втора година поточно 1 дете економски смер, а две деца во отсекок-фризери.

Вкупниот број на школски деца во учебната 2016/2017 година изнесува 80 деца.

Во областа на здравството и едукација во делот на примарната здравствена заштита и пристап до здравствените услуги видлива беше потребата од вклучување на граѓанскиот сектор и локалната амбуланта со цел да организираме процес за здравствена заштита на децата, имунизација, прегледи, терапија, систематски преглед со цел следење на нивната здравствена состојба, вакцинација на оние деца кои имаа потреба од редовна имунизација како и вадење на Потврда за примени вакцини за упис на децата во редовниот образовен просец. Извршени се стоматолошки интервенции кај 32 деца, како и прегледи во поглед на добивање Потврда на состојбата на забите за првачињата, документација задолжителна за нивен упис. Поради честите настиники и разни инфекции кај некои деца често пати со консултација и преглед на лекар им беше препишана терапија и обезбедена антибиотската терапија. 41 дете беше потсрижено од наша страна заради поголема хигиена за намалување на кожните инфекции на главата и вошливоста но секако и за посреден изглед за на училиште.

Во совладување на тешкотиите и препреките со кои се соочуваат и на кои наидоа во текот на интегративниот период – согласно нивните индивидуални и семејни капацитети, во нивната истрајност се грижеше стручниот тим (координатор, социјален работник, педагог, психолог и одделенски наставник).

- **ПОМОШ ПРИ ВРАБОТУВАЊЕ И ОСТВАРУВАЊЕ ПРАВО на СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА**

Во областа на вработување и социјална заштита постојана поддршка и технишка помош даваеме за информирање или пополнување на потребните документи за критериумите кои треба да бидат исполнети во остварување на социјален паричен надомест.

Децата од петте семејства од кои две мајки издружаа казна затвор за занемарување на малолетни деца, три за кражба, секојдневно беа згрижени во Дневниот центар како и редовно им се помагаше во обезбедување на дополнителна храна и облека за помалите членови од семејството во нивниот импровизиран дом.

Преку Програмата „Потенцијални лица за работна интеграција“ а во посредство со претседателот на нво „Паблик“ се искористи можноста за привремено вработување на А. Реџеџи, дете од центарот од 2006 година, во приватната фирма Кола Логистика во подружница Визбегово чии работен ангажман отпочна од 10.08.2016 г. а се однесува на лепење декларации, правење сетови и пакување производи во пакети. На 15.08.2016 г. интервју имаа и двајца младинци (С.М. и Е.Ј.) а веќе во месец септември беа работно ангажирани.

Потребата за стручно образование и вработувањето на младинците од Дневниот Центар како и останатите членови од нивните семејства, на повик за социјално вклучување на жени ромки, албанки, турчинки како и жени од други етнички групи на возраст од 18-55 г. со цел стекнување на вештини од следните занимање: фризер, шивач, козметичар, слаткар, пекар и други занимање кои ќе им овозможат полесен пристап до вработување во месец септември беа спроведени 23 интервјуа и информативни разговори за курсевите со заинтересирани младинци и мајки на децата згрижени во Дневниот Центар од страна на EPESI- Entrepreneurship Platform for Economic and Social Inclusion of women.

- **ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ПОЗНАЧАЈНИ ПРАЗНИЦИ**

Децата се запознаа со важните датуми во текот на годината, преку одбележување светски денови во рамки на Дневниот центар и надвор од него: Меѓународна недела на улични продавачи; на 19.02.2016 група на деца од Првиот Скопски Извиднички Одред го посети Дневниот Центар за деца на улица по повод Светскиот ден на Извидниците - 22 февруари, каде преку забава, игри и дружба децата се запознаа со поимот и улогата на секој извидник, нивниот поздрав и што значат трите прсти при поздравот, учеа да врзуваат јазли, играа игри итн. одбележан Осми Март - ден на жената; 8-ми Април - Светскиот ден на Ромите (одржана едукација за историјата на Ромите, за потеклото, преселбите, културата, обичаите на Ромите а кај децата предизвика големо внимание и активно се вклучија и со свои примери ја надополнија активноста. Децата во рамките на креативната работилница го цртаа и боаа ромското знаме и се објасни неговото значење) На 06.04.2016 г. Дечињата имаа можност низ музика, песна и игра да ја почувствуваат претпразничната атмосфера благодарение на гостите фолк пеачот Душко Георгиевски и музичарите Бајса Арифовска и Џељо Дестановски. Истиот ден беа донирани 100 четки и пасти за дентална хигиена од страна на Уницеф;

Први Април - ден на шегата (изработени маски и тоа најчесто со ликови од приказните, принцези и кралици, а најмалите дечиња беа маскирани во мачиња, глувчиња или зајачиња. Оваа активност предизвика огромна радост кај децата и тие со задоволство учествуваа во секој дел од подготовките на маскенбалот. Со особена гордост и голема радост ги презентираа своите маски низ улиците во Шуто Оризари пред локалното население); Велигденски празници (изработени цртежи од различни материјали и учество во вапцање и украсување на велигденските јајца); 12 Април - Меѓународен ден на деца на улица; 6 мај- Св.Ѓорѓија – Ѓурѓовден (особена радост за децата кој освен во семејствата, се прославува и во Дневниот центар) Се раскажуваше за значењето на овој ден, начинот на прославување, важноста на празниците за зближувањето и сплотувањето на луѓето во тие денови. Плетевме венчиња од цветови а потоа се прошетавме за да прославиме заедно со локалното население; На 22.04.2016 го одбележивме Денот на планетата Земја со читање на текстови- Дрво за сите, песнички-Екологија, Штеди вода, активно учествуваа во работилницата и даваа свои идеи како да ја чуваме природата а потоа децата во рамките на креативната работилница цртаа цртежи поврзани со одбележувањето на светскиот ден; 15 Мај – Меѓународниот ден на Семејството (преку интерактивна дискусија, прикажување на фотографии и групна работа на децата им беа претставен поимите: Семеен живот, Семејство, Видови Семејства (потесно и пошироко) и семејство со еден родител, семејство со два родители, родбинско семејство, семејство на посвоители и старатели. Се разговараше и за улогите на родителите и децата во рамките на едно семејство). 12 Јуни - Светски ден против детскиот труд. ЗЗПД и понатаму се бори за заштита на децата од најтешките формите на злоупотреба на детскиот труд, односно оневозможување тие да бидат вклучени во активности опасни за детското здравје или за нивната безбедност. Сепак, не загрижува фактот што на овој проблем не му се посветува доволно внимание и ресурси за постигнување одржливи социјални промени. За да се постигне елиминирање на најлошите форми на детскиот труд потребни се големи напори и посветеност во делот на редуцирање на сиромаштијата, подобра социјална заштита и вклучување на сите деца во образованието; Одбележување на Детска недела, преку Тематски Работилници; Меѓународен ден на женското дете – 15 Октомври; Одбележување на муслиманскиот празник-Рамазан Бајрам; Курбан Бајрам (муслимански празник); По повод 17 октомври, Меѓународниот ден за борба против сиромаштијата од страна на Македонската платформа против сиромаштија се одржа Конференција на тема Инклузија: „И јас сакам да имам живот како другите!“ Ова претставува единствена прилика да се слушнат изворно гласовите на лицата кои ги живеат проблемите поврзани со сиромаштијата и да им се обратат директно на креаторите на политиките. На тој настан младинецот Ерџан Садик, кој е ангажиран во продажбата на уличното списание Лице в Лице од самиот почеток го сподели своето искуство врзано за продажбата на списанието и за позитивните промени кои овој ангажман му ги носи во животот, како што се советувани и другите младинци од Дневниот Центар за изучување на занает, едукација и доквалфикација со цел да можат достоинствено да заработуваат а не повторно да се вратат на улицата и егзистенција за себе и семејството да обезбедуваат со питачење; Светски ден за превенција од злоупотреба на децата и 20 Ноември - Светски ден на детето.

По повод Меѓународниот ден за заштита на детето (01 јуни) на 04.06.2016 година во организација на „Добредојде,, Macedonia Welcome Centre“ се одржа Хуманитарен меѓународен базар во присуство на почесниот претседател на Базарот за 2016 г. амбасадорот на Велика Британија во Македонија, Чарлс Гарет а покровител град Скопје. Благодарници за својот прекрасен музички настап добија сите деца кои учествуваа а се згрижени во

Дневниот Центар. Амбасадите на Албанија, Бугарија, Велика Британија, Италија, Иран, Србија, САД, Кина, Словачка, Словенија, Турција, Франција, Црна Гора, Шпанија, Холандија и Катар промовираа и продаваа производи и сувенири од нивните земји. Во базарот беа вклучени ОБСЕ - Организација за безбедност и соработка на Европа, Меѓународниот Монетарен Фонд (ММФ), делегацијата на УНИЦЕФ, Скопје и делегацијата на Европската унија. Од собраните средства нво Добредојде“ донираше материјални добра во школски прибор парамедикаменти наменети за здравјето на децата од центарот, хигиенски и дезинфекциони средства наменети за одржување на хигиената во центарот, се спроведоа ликовно-креативни работилници, психолошко - едукативни работилници во Хера, и работилница за развивање на спортско-одбрамбени вештини кои ја зголемуваат самодовербата и безбедноста на децата.

- Меѓународен ден на волонтерството 5-ти Декември.

По повод одбележувањето на Меѓународниот ден на волонтерството на ден 06.12.2016 г. и оваа година Волонтерски центар Скопје, во соработка и со поддршка на Град Скопје во просториите на МКЦ по втор пат организираше НВО Саем, со наслов „Преку волонтерство до активно граѓанство“. На саемот своја презентација, во форма на штанд, имаа повеќе од педесет здруженија/НВО-а/фондации кои се регистрирани на територија на Град Скопје, меѓу кои беше и нашето Здружение за заштита на правата на детето. На НВО Саемот освен тимот на Дневниот Центар кој ги презентираше активностите и проектите, присуствуваа и 20 деца згрижени во Дневниот Ц. кои ги презентираа своите дела изработени во креативната работилница.

Во соработка со Волонтерскиот Центар Скопје, и оваа година преку програмата за младинска размена со шест држави Литванија, Латвија, Италија, Македонија, Чешка и Бугарија, дете од Дневниот Центар, Разија М. прв пат отпатува надвор од државата. Посетата траеше од 17-26.06.2016 г. од каде Разија се врати со големи импресии од тоа што го има видено, почувствувано особено можноста да види море, хотелско сместување со полн пансион, да стекне нови познанства и да другарува, да се запознае со традиционалните спортски игри од секоја земја, да учествува во создавање на заедничка европска игра итн.

▪ Вон наставни активности

На почетокот на месец јули, односно од 04-08.07.2016 година Дневниот центар беше посетен од страна на Елоди, Алберт и Макс, првата група на француски извидници од Извидничкиот сојуз Македонија, кои покрај спроведените заеднички активности, особено спортско рекреативните, во кои беше присутен и натпреварувачкиот дух, им овозможија и еднодневна прошетка со појадок на Средно Водно и со жичница до Милениумскиот крст. Децата беа многу возбудени и среќни поради оваа прошетка, а особено поради нивното прво искуство досега. На почетокот постоеше мала несигурност и страв, меѓутоа сето тоа беше надминато кога уживаа во панорамската глетка. Последниот ден од нивната посета, француските извидници им подготвија забава со балони но и добар десерт со домашно приготвени палачинки. Втората група на француски извидници кои го посетија нашиот Дневен Центар од 25-29.07.2016 г. и се дружеа со децата беа Марина, Паолина и Квентин кои овозможија на 29.07. на 60 деца во Киното Милениум во Градски Трговски Центар да го погледнат цртаниот филм „Ледено Доба“.

Во организација на Амбасадата на Шведска во Скопје и оваа година им се овозможи на 35 дечиња да ги посетат штандовите на Амбасадата на Саемот на книгата на 15.04.2016 за да подругаруваат со приказните на шведските

писатели, но пред сè креативно да се забавуваат со реквизитите и друштвени игри а на крајот се засладија со вкусни шведски колачиња.

Во месец јули се овозможи прво летување на 34 деца во извидничкиот хотел Даљан.

▪ АКТИВНОСТИ ЗА НОВОГОДИШНИТЕ ПРАЗНИЦИ

По повод Новогодишните и Божиќните празници од мината година а се спроведоа на ден 13.01.2016 г. претставниците од Секторот за јавни дејности, Одделение за социјална, детска и здравствена заштита на Град Скопје го посетија Дневниот центар за деца на улица во Шуто Оризари и подарија 104 новогодишни пакетчиња на децата кои го посетуваат центарот. Децата им возвратија и се претставија со стихотворби и новогодишни песнички кои ги имаат научено во Дневниот Центар.

На 29.01.2016 г. тимот на Цивика и тимот на Пасворд продукција/Таксират го посетија Дневниот Центар и ја организираа посетата на Кристијан Шопов-илузионист кој се претстави со неколку точки на илузии и трикови кои за децата претставуваа вистински магии и ги проследија со неверување и восхит во исто време. Будно го следеа секое негово движење за да го откријат трикот а најголема возбуда беше да се биде негов помошник во изведувањето на триковите. Воедно се оствари и работна средба со претставниците на Цивика Мобилитас сè со цел за да се запознаат со работата и активностите на Дневниот Центар за деца на улица.

Истиот ден бевме посетени од страна на Лионс Клуб Дарма кои им поделија млеко и јогуртчиња од млекарата Суташ.

Во пресрет на Новата 2017 година и божиќните празници, традиционално компанијата „Тинекс“ преку новогодишниот караван кој претставува вистинска радост за најмалите дечиња од социјално ранливите категории, а е дел од активностите на платформата „Тинекс, ти и јас“ започна од Дневниот центар за деца од улица Шуто Оризари”, на 21.12.2015 г. Со новогодишната приредба децата се претставија со подготвените песнички, стихотворби, песни во кои глумеа и ги покажуваа своите таленти. На приредбата присуствуваа членовите на ЗПД и претставници од Тинекс кои десет години во континуитет донираат пакетчиња за децата згрижени во Дневниот Центар за деца на улица.

Истиот ден членовите на Ротаракт Клуб Скопје, го посетија Дневниот Центар за деца на улица во Шуто Оризари и во пресрет на новогодишните празници, Ротаракт Скопје, на децата згрижени во Дневниот Центар им подари топлинки од Сара Фешн и освежителни пијалоци од Горска.

Од страна на Телеком, на 26.12.2016 г. за децата згрижени во Дневниот Центар беше организирана новогодишна претстава и беа поделени новогодишни пакетчиња. Како благодарност за неколку часовното дружење децата пред гостите се претставија со новогодишни песнички.

Група студенти од Американ Колеџ како проектна активност за општествена одговорност го посетија Дневниот Центар за деца на улица како успешна невладина организација која врши важна дејност за ранливите категории и со скромните собрани финансиски средства, донираа храна за децата и половна облека. Посетата беше остварена на 27.12.2016 г.

Црвениот крст на Република Македонија во соработка и со поддршка на ЕВН Македонија и оваа година организира заедничка хуманитарна акција „Да споделиме радост“. Така на 28.12.2016 г. во рамките на акцијата, 50 дечиња згрижени во Дневниот Центар, добија новогодишни пакетчиња а подароците се поделија во просториите на Кинотека на Македонија каде децата имаа можност да ја проследат кино проекција на анимиран цртан филм.

Традиционално како и секоја година, на 29.12.2016 г. вработените од Комерцијална Банка Ад Скопје, по повод Новогодишните празници во просториите на Дневниот Центар ја организираа Новогодишната претстава „Дедо Мраз не сака сите нас“.

Претставниците на Здружението за Заштита на правата на детето учествуваа на следните настани:

Конференција за “Бездомништвото околу нас-јавно, скриено, потенцијално“ во организација на Асоцијацијата за истражување, комуникации и развој „Паблик“ беше одржана на ден 23.03.2016 г. На оваа конференција како претставници од ЗПД присуствуваа Ирена Велкоска и Василка Јовановска а како семејства со најголем ризик да станат бездомници се токму семејствата со кои што работиме секојдневно па во таа насока на овој настан не придружуваа две мајки кои зедаа учество во работните групи на Конференцијата искажувајќи ги проблемите со кои се соочуваат особено во делот домување. Досега бездомништвото во Македонија најчесто беше перципирано преку профилот: јавно бездомништво, што вклучува лица кои што спијат на улица. Меѓутоа растот на социјалните нееднаквости, високите стапки на невработеност и социјалната исклученост придонесуваат за пораст на бездомништвото а тоа донесува нов приод во видувањето на овој проблем и вклучува два нови профила - скриено и потенцијално бездомништво. Овде, меѓу другото, влегуваат и лица кои што живеат кај роднини и пријатели, жени во шелтри за семејно насилство, лица кои што остануваат подолго во институции поради тоа што немаат дом, лица на кои што им се одзема домот даден под хипотека, лица кои што живеат во привремени, неконвенционални живеалишта.

Работилница за „Доста е од жртви на насилство – превенција, пристап, правна заштита“ се одржа на 06.04.2016 година, организирана од страна на Коалиција „Сите за правично судење“ во рамки на проектот Triple A for citizens - access to information, advice and active help services. На работилницата присуствуваше Даниела Георгиевска како претставник на Здружението за заштита на правата на детето.

На 29.06.2016 г. стручниот тим од Дневниот Центар и волонтери-членови на Здружението за заштита на правата на детето присуствуваа на Обука за постапување со деца во ризик спроведена од страна на обучувачи од ЈУ Завод за социјални дејности-Скопје. Тема на обуката беше „Постапување и заштита на деца во ризик односно деца на улица и деца жртви на занемарување и злоупотреба“.

Здружението како партнер со Општината Шуто Оризари, за спроведување на активноста за вклучување на волонтери за општинско корисна работа, на 30.06.2016 г. беше одржан состанок со претставници од Општината Шуто Оризари, Градинката „8- Април“ и претставници од УНДП. Волонтерскиот надомест ќе биде покриен од страна на УНДП во времетраење од 6 месеци со цел помош и поддршка на заедницата .

На Регионалната средба одржана од 14-16.09.2016 г. во Белград со членките на регионалната мрежа за деца вклучени во живот и/или работат на улица од Македонија, Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Албанија учество зеде претставникот на Здружението, Ирена Велкоска. Се дефинираше процесот и насоките на определување на страгијата за застапување (Regional network for street involved children), за спроведување на реални алатки на застапување, кои треба да придонесат за подобро разбирање на проблемот, преку подигнување на свеста за зголемување на степенот на спроведување на активности и социјални мерки кои се однесуваат на потребите и правата на децата на улица и да допринесе кон промена на тековните практики за деца на улица и подобрување на квалитетот на грижата на децата. Имено „Децата од улица не се препознаени како посебна категорија во ни една меѓународна конвенција, па со тоа не уживаат посебна заштита“.

На ден 06.10.2016 година се одржа јавната дискусија на тема „Сивата зона помеѓу традицијата и правата на децата“, што всушност претставува студија на случај истражувана од страна на нво Рома СОС од Прилеп, поддржано од УНИЦЕФ. Предавачи на дискусијата беа Несиме Салиоска – извршен директор на Рома СОС – Прилеп, заменик народниот правобранител Васка Бајрамовска – Мустафа и правниот консултант Цветанка Јованова. Меѓу присутните беа претставници од ЦСР од Шуто Оризари, претставник од полицијата во Шуто Оризари, доктори по медицина од амбулантата во Шуто Оризари, претставници од ОБСЕ, УНИЦЕФ, Ромскиот ресурсен центар и други претставници од повеќе нво. Исто така присуствуваа и млади ромки кои стапиле во вонбрачни заедници на рана возраст кои ги кажаа своите искуства. Главната цел на оваа дискусија беа малолетничките бракови и можните измени на неконзистентноста во Законот за семејство и кривичниот законик со цел да се спречи овој феномен во општеството со кој се загрозуваат човековите права особено правата на детето утврдени со Конвенцијата за правата на детето. Податоците кои ги изложија преку својата студија алармираат дека малолетничките бракови меѓу припадниците на ромската етничка заедница се во исклучително голема бројка и оттука произлезе ставот дека не се доволни кампањите организирани од невладините организации, туку се апелираше што е можно повеќе во процесот на превенција на малолетничките бракови да се вклучат и државните институции, особено центрите за социјална работа. На оваа јавна дискусија присуствуваше психологот од Дневниот Ц. Даниела Ѓоргиевска. Инаку овој настан се поврзува со Интернационалниот ден на женскиот дете 11.10.2016 г. кој исто така го одбележавме и во Дневниот Центар.

На 13.10.2016 г. се одржа сесијата за јакнење на капацитетите со презентација на наодите и препораките од Анализата со препораки за идентификуваните потреби, предизвици и мерки за институционална поддршка на деца на улица Роми. На сесијата присуствуваа претставници на НВО – Амбrella, Сумнал, Хопс, Сос Детско село, како и претставници на UNDP, UNICEF, МТСП, МЛС, МЦСР, Завод за социјални дејности, Државен совет за малолетничка деликвенција, од Народниот правобранител, Државниот Дневен центар од Кисела Вода, и од Центрите за социјална работа од Тетово, Гостивар и Кочани.

Откако во првиот дел беше презентирани структурата на извештајот, клучните наоди, главните предизвици и препораки во вториот дел се разви активна дискусија од страна на сите учесници. Во Државниот дневен ц. во Кисела Вода во 2015 г. работел со 16 деца, во Гази Баба со 18 а потоа и со 15 деца дополнително. Дневниот Центар во Шуто Оризари во 2015 г. згрижил 104

деца на улица. Препораките се однесуваат пред се на единствен систем на податоци за бројот на децата на улица, упис во матичната книга на родени, изработка на програма за бесплатна здравствена заштита, инклузија во градинките и основните училишта на одмината школска возраст, домување, развој на превентивни програми за семејствата во ризик, отварање на повеќе дневни центри, вклучување на волонтери и практиканти од Институтите за социјална работа, психологија и сродни струки. Најголемиот дел од препораките се добиени токму од состанокот кој се одржа во нашиот Дневен Центар на 20.09.2016 по барање на EPTISA а имајќи ги во предвид искуствата на нашата организација во целната област во насока на прибирање и размена на информации на темата. Од страна на сите учесници нашиот Дневен Центар доби пофални зборови и единствен Центар кој реално допринел во намалување на бројот на деца на улица. На оваа сесија присуствуваше социјалниот работник од Дневниот Центар. Василка Јовановска додека координаторот Ирена Велкоска даде интервју за нивниот билтенот кој се дистрибуира на над 200 претставници на релевантни институции и организации во и надвор од Македонија.

Исто така, во месец Јули на седницата на Државниот совет за превенција на детско претстапништво на Република Македонија кој согласно Законот за правда за децата и своите надлежности, ги следи состојбите во областа на остварување на правата на детето и детското претстапништво. Со цел согледување на моменталната состојба со децата на улица, формите на нивна заштита и изнаоѓање на подобри решенија, Државниот совет за превенција на детско претстапништво, на својата седница, одржи тематска расправа: „Состојбата со децата на улица и нивна заштита во Република Македонија“. Претседателот на Здружението за Заштита на правата на детето, Проф.д-р Владимир Ортаковски покрај презентацијата на активностите на Дневниот центар за деца на улица, даде осврт и кон надлежноста на Државниот совет.

На крајот сакаме да се заблагодариме на сите наши соработници, партнери и донатори кои ни даваат поддршка и кои веруваат во нас во изминатите години.

Тимот на ЗЗПД го сочинуваат:

Проф. д-р Владимир Ортаковски, професор на Факултетот за безбедност, претседател на ЗЗПД;

Проф. д-р Оливер Бачановиќ, декан на Факултетот за безбедност, потпретседател на Здружението;

Кирил Трајковски, социјален работник, член на Извршниот комитет на ЗЗПД;

Младица Котевска, социјален работник, член на Извршниот комитет на ЗЗПД.

Ирена Велкоска, член на Извршниот комитет на ЗЗПД

Во Дневниот центар за деца на улица ангажирани лица:

Ирена Велкоска, проектен координатор и едукатор;
Василка Јовановска, социјален работник;

Даниела Ѓоргиевска-психолог;
Кристијан Бангиев, социјален работник (од месц јануари-јуни 2016);
Александра Закевска, одделенски наставник (од месец јули-декември 2016 г.);
Меги Мегдоналд-волонтер од Мировниот Копрус (декември 2016 г.)

Меѓународни волонтери вклучени од Волонтерски Центар Скопје:
Cyrielle Lepine, Guilhem Cougouluegne, Afra Fekri, Tugce Tezdiyar, Juliette Caron,
Loren, Laura Babityte, Antonio Vallet, Valeria Ferrante.